

Uppdatering och rutiner för dagvattenkartan

Uppdatering av dagvattenkartan

För att å jourhållningen av dagvattenkartan skall fungera på ett tillfredställande sätt levereras underlag för uppdatering till å jourhållaren enligt följande:

Format: DWG (AutoCAD), TAB (MapInfo) eller SHP (ESRI) i enlighet med den version av respektive programvara som kommunen vid tillfället använder.

Koordinatsystem: SWEREF 99 12 00

Datats noggrannhet skall hålla samma kvalitet som Göteborg Vattens data.

Leverans av data: Datat skickas till mailadressen "GIS FK" i Lotus Notes alternativt gis.fk@fastighet.goteborg.se (utanför Lotus Notes).

Rutiner

Tidsram: **FK** ansvarar för att dagvattenkartan uppdateras inom en månad efter det att datat inkommit till Fastighetskontoret (ovan angiven mailbox).

Godkännande av å jourföring: Varje å jourfört objekt läggs upp i en Lotus Notes-databas, tillgänglig för arbetsgruppen, för godkännande av respektive förvaltning. Förvaltningarna skall kommentera/godkänna å jourföringen inom en månad. Har ingen kommentar inkommit efter den tidsperioden anses förvaltningen godkänt å jourföringen per automatik. Vid behov diskuteras förändringen vid speciella avstämningsmöten.

FK_Intag	FK_Kulvert	FK_Vattendrag	Förvaltare
○	●	—	Fastighetsnämnden (FN)
○	●	—	Trafiknämnden (TN)
○	●	—	Park-och Naturnämnden (PNN)
○	●	—	Nämnden för Göteborg Vatten (GV)
○	●	—	Trafikverket Väg (TVV)
○	●	—	Gemensamhetsanläggning (GA)
○	●	—	Markavtagningsföretag (MAF)
○	●	—	Markägare (MÄ)
○	●	—	Lokalnämnden (LN)
○	●	—	Kyrkonämnden (KLN)
○	●	—	Idrotts-och Föreningsnämnden (IFN)
○	●	—	Utbildningsnämnden (UBN)
○	●	—	Kulturnämnden (KLN)
○	●	—	Stadsdelsnämnder (SDN)

Principer för fördelning av det kommunala förvaltningsansvaret

Om man undantar de vattendrag som ägs gemensamt av delägande fastigheter, är resterande förvaltade av markägaren alternativt att vattendraget ingår i Göteborg Vattens anläggning om området ingår i kommunens verksamhetsområde för dagvatten. I kommunen kan dagvatten förvaltas av olika förvaltningar.

När ett naturligt lopp bryts av en anläggning, t ex cykelbana, väg eller tomtmark, är det anläggningsägaren som svarar för att problem inte uppstår. T ex måste kulvert utföras enligt kommunal standard, med korrekt material och dimensionering och om så behövs t ex. intagsgaller. Är det en kulvert under flera anläggningar är det den förvaltare som har den första anläggningen medströms som förvaltar intaget. Kulvertens förvaltning delas mellan anläggningarnas förvaltare enligt förvaltningskartan.

Förvaltningarna har ansvar i enlighet med respektive reglemente för sina förvaltningsområden och dagvattenkartan redovisas med snarlik färgsättning som förvaltningskartan.

Göteborg Vattens (GV)

GV svarar för det allmänna dagvattennätet inom de områden som omfattas av VO (verksamhetsområde) för dagvatten, enligt vattentjänstlagen. Där dike eller bäck avleds in i den allmänna dagvattenanläggningen svarar GV för kulvert och intagsbrunn inklusive eventuellt galler. När GV släpper ut dagvatten från den allmänna dagvattenanläggningen i befintliga vattendrag övergår ansvaret i regel till annan. Ansvaret för vattendrag kan i undantagsfall ligga kvar om diket ifråga kan anses tillhöra dagvattennätet.

Trafikkontoret (TK)

TK är kommunens väghållare och svarar för vägdikena i den mån de är konstruerade för vägen. För övrigt svarar TK för sina anläggningar, d v s i första hand vägkulvertar och GC-kulvertar. TK har väghållaravtal avseende vägområdesansvar med Trafikverket som svarar för de större vägarna, enligt regeringsbeslut ifrån 1991. T ex E6, E20, E40, E45, E6.20, E6.21, Lv 563 (Kongahällavägen), Lv158 och Lv 155. (Alla kulvertar, intag och vattendrag finns inte med i underlaget för väghållaravtal med Trafikverket. Specifikt avtal med löpande å jourhållning för dessa vattendrag bör tecknas. Avtalet bör reglera ansvarsfördelningen, hur databasen å jourhållning och kommunens beskrivning för å jourhållning, enligt detta dokument. TK ombesörjer att detta ordnas i samråd med å jourhållaren).

Park och Naturförvaltningen (PoNf)

PoNf förvaltar bl a allmänplats park och natur, reservat och strandskyddade områden. Man förvaltar också stora områden för friluftsliv, kulturplatser och övrig mark som på lång sikt inte skall exploateras. Inom dessa områden är det främst GC-kulvertar och intagsgaller som faller under PoNfs ansvar.

Fastighetskontoret (FK)

FK förvaltar kommunens kvartersmark och markreserv varav delar har upplåtits till bl a jordbruk eller idrott. Kulvertar och intag som har samband med dessa upplåtelse skall som utgångspunkt skötas av arrendatorer men förvaltaransvaret åvilar FK liksom de vattendrag som inte är strandskyddade.

För vattendrag, där förvaltaransvaret delas mellan fler förvaltningar, specificerar dagvattenkartan vilken förvaltning som ansvarar för respektive delsträcka.

Uppdatering (se bilaga 2)

Fastighetskontorets markavdelning ansvarar för å jourhållning av dagvattenkartan under förutsättning att:

- Varje förändring av berörd anläggning eller berörd sträckning rapporteras av anläggningsägaren till å jourhållaren oavsett huruvida åtgärden medför ändring av förvaltare eller ej.
- Varje ny planläggning, ändring av plan eller ändring av vo där befintligt dagvattenobjekt berörs rapporteras till å jourhållaren. Rapporteringen görs av Göteborg Vatten där de är inblandade.
- Varje ändringsförslag godkännes av utsedda behöriga representanter med beslutsmandat för förvaltningarna vid speciella avstämningsmöten minst en representant/förvaltning med back up.

Ägare

FK står som ägare till Dagvattenkartan och svarar för å jourhållning, systemunderhåll erforderlig systemutveckling.

De kommunala förvaltningarna inklusive Göteborg Vatten får fritt nyttja kartan i det interna arbetet. FK avgör vilka externa kunder som får använda kartan och vad det kostar.

Detta dokument har upprättats i fyra exemplar för Göteborgs Stad.

Fastighetskontoret
2011-06-20

.....
Christina Johnsson

Göteborg Vatten
2011-06-20

.....
Birgitta Roos

Park- och Naturförvaltningen
2011-06-28

.....
Agneta Jögård

Trafikkontoret
2011-06-15

.....
Birgitta Hellgren

Bilagor

1. Principer för fördelning av det kommunala förvaltningsansvaret med teckenförklaring
2. Uppdatering och rutiner för dagvattenkartan

Nytan med dagvattenkartan är i huvudsak att:

- På ett enkelt sätt hitta förvaltare av ett visst vattendragsegment
- Klarlägga förvaltare av bäckintag
- Identifiera problemställen
- Kunna se vilka som nedströms eller uppströms kan påverkas vid ökat flöde i samband med ny planprocess.

Varje förvaltare har också möjlighet att i förebyggande syfte lägga upp kontroll- och underhållsplaner, så att skador undviks.

Principer för fördelning

I Sverige "ägs" vattnet av den markägare vars mark det för tillfället passerar. Det är således inte någon som "äger" vattnet från början till slut och på så sätt är ansvarig från källa till utlopp. Inom kommunalt VO (verksamhetsområde) har kommunen² ansvar för dagvattenlösningarna. Ansvaret kan delas mellan olika förvaltningar som har olika verksamhetsområden.

Där kommunen är markägare representeras de av förvaltningarna: Trafikkontoret, Park- och Naturförvaltningen, Fastighetskontoret och Göteborg Vatten. Fastighetskontoret har därutöver upplåtit mark genom kommuninterna avtal till Idrott och Föreningsförvaltningen, några Stadsdelsförvaltningar och Lokalförvaltningen. Se bilaga 1.

Inventeringen har utförts med avseende på öppet vattendrag, kulvert och intag samt förekomst av intagsgaller. Information har digitaliserats och lagts in i en databas på varje enskilt segment av vattendrag, kulvert och intag så att man i ett kartprogram med pekare och informationsverktyg snabbt och enkelt kan få reda på respektive förvaltare.

De tre skikten vattendrag, kulvert och intag skall för tydlighetens skull användas fristående från Göteborgs Stads förvaltningskarta och med hjälp av valfri bakgrundskarta, t ex primärkartan.

Ett register finns tillgängligt som pdf uppdelat på tre distrikt, Nordost, Hisingen samt Söder-Väster. Dagvattenkarta bestående av de tre skikten vattendrag, kulvert och intag är kommunövergripande och läggs ut på Infovisaren för de kommunala förvaltningarna.

Dagvattenkartan utgör inget heltäckande eller bindande dokument gentemot tredje man. Det skall noteras att Göteborgs kommun, genom sina olika förvaltningar, alltjämt är *en juridisk person*. Några avtal eller upplåtelser i juridisk mening kan inte träffas mellan förvaltningarna, med bindande verkan. I förhållande till tredje man svarar kommunen i sin helhet för att kommunägda vattendrag förvaltas och sköts på ett acceptabelt sätt oavsett vilken förvaltning som ålagt förvaltaransvaret. I förvaltningen av dagvatten är dock två ekonomiska kollektiv inblandade. Dels det taxefinansierade VA-kollektivet och dels det med skattemedel finansierade skattekollektivet.

² I begreppet kommun inkluderas i detta fall Göteborg Vatten

Överenskommelse avseende Göteborg stads dagvattenkarta

Bakgrund

Någon sammanhållen dokumentation över förvaltningsansvaret avseende kommunens vattendrag har inte funnits tillgänglig och kunskapen hos berörda förvaltare har varit dålig. Det har oftast blivit snabbutredningar om ansvarsfrågan vid varje tillfälle när problem uppstått. I flera fall har skador för mångmiljonbelopp inträffat, vilka kunde undvikits om förebyggande åtgärder vidtagits av den förvaltningsansvarige. Detta insågs tidigt av dåvarande VA-verket, sedan 2006 Göteborg Vatten, som började lista upp återkommande problemställen och beskrivning av förvaltningsansvar. Denna lista omfattade inte hela kommunen utan bara dåvarande VA-verkets verksamhetsområde för dagvatten. Listan ligger till grund för gjord inventering men har efterhand byggts på och kan utökas ytterligare vid behov.

Den alldeles övervägande delen av diken och vattendrag förvaltas av markägaren. Därutöver finns s k markavvattningsföretag, samfällda vattendrag och vägdiken¹. De sistnämnda förvaltas av väghållaren. Markavvattningsföretagen är egna juridiska personer och förvaltas av delägarna genom en styrelse. Samfällda vattendrag förvaltas av delägarna alternativt en vald styrelse. Delar av vattendrag kan dessutom förvaltas genom s.k. gemensamhets-anläggningar (styrelse).

Ingår dike/vattendrag, kulvert eller intag inom Göteborg Vattens verksamhetsområde ingår dessa i Göteborg Vatten förvaltaransvar, enligt ny lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Övriga tusentals vattenförekomster förvaltas av markägaren och i kommunens fall enligt utsedd förvaltare.

För närvarande består Dagvattenkartan av 35 mindre vattendrag (bäckar) samt ca 175 s.k. "diken". Diken kan dels vara grävda och dels små naturliga vattendrag. Alla dessa har inventerats av FK på uppdrag av Kretsloppskontoret.

Syfte

Dagvattenkartan skall vara tillgänglig som stöd i respektive förvaltnings dagliga arbete och är att betrakta som arbetsmaterial för förvaltningarna. Kartan består av skikten vattendrag, kulvert samt intag.

Dagvattenkartan bestämmer inte hur förvaltningen rent praktiskt skall utföras. Effektueringen beslutas och verkställs inom respektive förvaltning. Dagvattenkartan syftar i stället till att visa vilken förvaltare som ansvarar för att objekten sköts. Avsikten är således att förvaltningen av objekten skall underlättas genom att berörda förvaltningar har en gemensam syn på förvaltningsansvaret.

¹ Enligt Väglag (1971:948) § 2 definieras väg enligt följande: "Till väg hör vägbana och övriga väganordningar. Anordning, som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande och som kommit till stånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne, är väganordning".

